

Αθήνα 3.11.2025

Αρ. Πρωτ.: 2776

ΠΡΟΣ : ΤΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗ ΤΗΣ ΑΑΔΕ

κ. ΓΕΩΡΓΙΟ ΠΙΤΣΙΛΗ

**Θέμα: Απάντηση σε τοποθέτηση του Διοικητή στην δια ζώσης συνάντηση στις 26.9.2025
μεταξύ Διοίκησης ΑΑΔΕ και ΠΟΕ ΔΟΥ για Συνεδριακή απόφαση σχετική με την
ΠΟΛ.1209/2017**

Προς τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

**Θέμα: Αίτημα διευκρινίσεων σχετικά με την ΠΟΛ.1209/2017 και τις θεσμικές της
προεκτάσεις**

Αξιότιμε κύριε Διοικητά,

Αναφορικά με την προφορική σας τοποθέτηση για την ΠΟΛ.1209/2017 — έστω και με καθυστέρηση — στο πλαίσιο της συνάντησης μεταξύ Εκτελεστικής Επιτροπής και Διοίκησης, καθώς και για την επισήμανση ότι η εν λόγω εγκύκλιος εκδόθηκε κατόπιν αλληλογραφίας και συμφωνίας με Εισαγγελικές Αρχές, θα θέλαμε να εκφράσουμε τον **θεσμικό προβληματισμό** μας.

Αρχικά, θα εκτιμούσαμε ιδιαίτερα τη θεσμική σας άποψη ως προς το κατά πόσο η συμφωνία με Εισαγγελικές Αρχές, στο πλαίσιο έκδοσης διοικητικής εγκυκλίου, συνιστά πρακτική που εδράζεται σε προβλεπόμενες διαδικασίες. Το ζήτημα αγγίζει τις τρεις διακριτές εξουσίες του Συντάγματος — νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική — και αφορά ρυθμίσεις με σημαντικές κοινωνικές και δημοσιονομικές προεκτάσεις, που δεν έχουν κυρωθεί με νόμο από τη Βουλή των Ελλήνων.

Ζητήσατε επιτακτικά από τον εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας να ανακαλέσει δημόσιες αναφορές σχετικά με την ΠΟΛ.1209/2017, χωρίς όμως να είναι θεσμικά εφικτό να του κοινοποιηθούν τα σχετικά έγγραφα ή να του υποδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να λάβει γνώση της αλληλογραφίας με τις Εισαγγελικές Αρχές και της τεκμηρίωσης που συνοδεύει τη συμφωνία επί του σχεδίου της εγκυκλίου. Η θέση ότι είναι αναρμόδιος να λάβει γνώση ενισχύει την ανάγκη για θεσμική αποσαφήνιση.

Επιπλέον, θα ήταν χρήσιμο για την κατανόηση των πραγματικών προθέσεών σας να ληφθούν υπόψη τα εξής: Στο άρθρο 79 «Εγκλήματα φοροδιαφυγής» του ν.5104/2024 ορίζεται ότι: «1. Έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος **με πρόθεση**: α) προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) ή Ειδικού Φόρου Ακινήτων (Ε.Φ.Α.), **αποκρύπτει** από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης φορολογητέα εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή ή περιουσιακά στοιχεία, **ιδίως**:

- i. παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή
- ii. υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση ή
- iii. καταχωρίζοντας στα λογιστικά αρχεία εικονικές (ολικά ή μερικά) δαπάνες ή
- iv. **επικαλούμενος στη φορολογική δήλωση τέτοιες δαπάνες, ώστε να μην εμφανίζεται φορολογητέα ύλη ή να εμφανίζεται αυτή μειωμένη.**

Στο άρθρο 79 ν.5104/2024 το αξιόποιο θεμελιώνεται στη «με πρόθεση απόκρυψη». Δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη εξαίρεσης για τις διαφορές φόρου που προκύπτουν από προσαρμογές στις ενδοομιλικές συναλλαγές. Η εξαίρεση αυτή εμφανίζεται ερμηνευτικά στην ΠΟΛ.1209/2017. **Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι είναι εσωτερικές πράξεις**: δεσμεύουν τη Διοίκηση, αλλά όχι τα δικαστήρια/τρίτους, και δεν μπορούν να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν κανόνα δικαίου. Άρα, **δεν αίρουν από μόνες τους το αξιόποιο**.

Στο ποινικό δίκαιο ισχύει αυστηρά η αρχή νομιμότητας: **η ποινική απαξία πρέπει να προκύπτει από τον νόμο, με προβλεψιμότητα και σαφήνεια**. Εγκύκλιοι δεν αρκούν για να καθορίσουν τα όρια του εγκλήματος. Επειδή οι εγκύκλιοι δεσμεύουν τη Φορολογική Διοίκηση και, εν προκειμένω, δεν υποβάλλονται μηνυτήριες αναφορές αποκόπτεται η ποινική διαδικασία.

Ακόμα, σας παραθέτουμε τις παρακάτω τρεις παρατηρήσεις:

(α) η διαφορά φόρου που προκύπτει από διασυνοριακές συναλλαγές πολυεθνικών ομίλων έχουν **μεγάλη δημοσιονομική επίπτωση** στη χώρα μας. Χαρακτηριστικές είναι οι **πρόσφατες δηλώσεις του υπουργού Ανάπτυξης Τάκη Θεοδωρικάκου** ότι «Δεν μπορεί σε ένα τζίρο 12 δισ. ευρώ να δουλεύουν με κέρδος μόλις 1,5% τα σούπερ μάρκετ». Το αποτέλεσμα αυτό συνδέεται στενά με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1209/2017, η οποία είναι με την υπογραφή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.. Η αναφορά σας στη συλλογικότητα της διαδικασίας για την έκδοση της εγκυκλίου είναι απολύτως σεβαστή, με την επιφύλαξη ότι η ευθύνη της υπογραφής δεν μπορεί να θεωρείται

συλλογική, αλλά όπως συμβαίνει για τους υπαλλήλους, πρέπει να είναι **διοικητικά προσδιορίσιμη**.

(β) η εγκύκλιος **εξαιρεί de facto** και την περίπτωση της ενδοομιλικής τιμολόγησης/τεκμηρίωσης που λειτούργησε ως όχημα απόκρυψης φορολογητέας ύλης με πρόθεση, όπως ενδεικτικά:

- ανυπόστατες χρεώσεις (management fees/royalties χωρίς ουσία, services χωρίς παροχή) που δεν “περνούν” το benefits test κατά OECD,
- παραπλανητικά στοιχεία στον φάκελο τεκμηρίωσης (π.χ. selective disclosure, data sampling manipulation),
- σκόπιμη χειραγώγηση τιμών πολύ εκτός arm’s length χωρίς οικονομικό/λειτουργικό έρεισμα, σε συνδυασμό με εσωτερικά στοιχεία (emails, policies) που δείχνουν στόχο απόκρυψης ελληνικής φορολογητέας ύλης.

(γ) Η εγκύκλιος **αδρανοποιεί τα ποινικά κατώφλια** του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, που προσδιορίζουν το ύψος των διαφορών φόρου για την έναρξη ποινικής διαδικασίας (π.χ. €100.000 στον φόρο εισοδήματος). Σε αντίθεση με ανεπτυγμένες χώρες (Γερμανία, Ιταλία, Μ. Βρετανία), πολλές οικονομίες — όπως Ισπανία, Γαλλία, Πολωνία, Ουγγαρία — εντάσσουν τις ενδοομιλικές συναλλαγές στο ποινικό πλαίσιο, λόγω της κυριαρχίας αλλοδαπών επιχειρήσεων και του κινδύνου μεταφοράς κερδών. Στην Ελλάδα, οι πρακτικές αυτές έχουν μετρήσιμη επίπτωση στις τιμές αγαθών και υπηρεσιών, επιβαρύνοντας το πραγματικό εισόδημα των μισθωτών και εντείνοντας την ακρίβεια.

Εν κατακλείδι, είναι **θεσμικά προτιμότερο για πλήρη ασφάλεια δικαίου να υπάρχει ρητή νομοθετική διάταξη** στο άρθρο 79 του ΚΦΔ, η οποία να προσδιορίζει εάν και σε ποιο βαθμό οι ενδοομιλικές συναλλαγές που οδηγούν σε προσαρμογή της φορολογικής βάσης **δεν** συνιστούν «απόκρυψη» και, κατ’ επέκταση, ποινικό αδίκημα, καταργώντας την ΠΟΛ.1209/2017.

Προς τούτο **επισυνάπτεται η Συνεδριακή απόφαση της ΠΟΕ-Δ.Ο.Υ.**, ως αποτέλεσμα μιας συντεταγμένης συνδικαλιστικής δράσης που επιδιώκει οι ποινές να αποτελούν εργαλείο προστασίας της κοινωνικής συνοχής και της ισονομίας, καθώς μέσα από το πλαίσιο που έχετε διαμορφώσει το Κράτος στερείται πόρους για δημόσια αγαθά — Υγεία, Παιδεία, Υποδομές και παροχές των δημόσιων υπαλλήλων που με βάση την Eurostat είναι οι φτωχότεροι στην Ευρώπη. Η ατιμωρησία ενισχύει την ανισότητα, υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς και επιβαρύνει τους μικρούς και μεσαίους φορολογούμενους.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, τα ζητήματα αυτά έχουν ενεργοποιήσει τη συνδικαλιστική μας αγωνία, όπως προβλέπεται από το συνταγματικά κατοχυρωμένο καταστατικό μας και έχουν αποτυπωθεί με σαφήνεια στις συνεδριακές αποφάσεις της Ομοσπονδίας. Οι παρεμβάσεις του εκπρόσωπου της Ομοσπονδίας έχουν θεσμικό χαρακτήρα και όχι προσωπικό. Η συνδικαλιστική αναφορά στον Διοικητή της ΑΑΔΕ εξ ορισμού επίσης έχει θεσμική και όχι προσωπική διάσταση, ειδικά όταν φέρει υπογραφή σε διατάξεις τέτοιας σημασίας.

Η συνδικαλιστική αναφορά σε διατάξεις που έχουν αναδιανεμητικό χαρακτήρα δεν αποτελεί αντικείμενο αποκλειστικά της Διοίκησης, όπως υποστηρίζετε, διότι επηρεάζει καθοριστικά τα ζωτικά οικονομικά συμφέροντα των εργαζομένων. Τα συμφέροντα αυτά δεν μπορούν να προστατευθούν όσο υπάρχουν διατάξεις που ακυρώνουν τον αναδιανεμητικό ρόλο του φορολογικού μηχανισμού.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση ή θεσμικό διάλογο επί του θέματος.

Συνημμένα: Συνεδριακές αποφάσεις Ομοσπονδίας Δεκ 2024.

23. ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΟΥ ΑΚΥΡΩΝΕΙ ΤΟΝ ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ

Τροποποίηση όλων των διατάξεων νόμων και εγκυκλίων που ακυρώνουν τον αναδιανεμητικό χαρακτήρα του κρατικού μηχανισμού, οδηγούν στη κατασπατάληση δημοσιονομικού χώρου ή τη δέσμευση πολύτιμων ελεγκτικών πόρων.

Συγκεκριμένα: (1) αρθ. 28 του ΚΦΔ, (2) ΠΟΛ.1209/2017, (3) ΠΟΛ.1006/2013 και (4) αρθ. 52 ΚΦΔ.

Η πρόταση ψηφίστηκε κατά πλειοψηφία.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΓ. Το παραπάνω κείμενο δεν ψηφίστηκε και δεν προσυπογράφεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής που ανήκουν στις παρατάξεις ΔΑΚΕ και ΔΗΣΣΥΕ.